

ELŐTERJESZTÉS

Újhartyán Város Önkormányzata Képviselő-testületének

2016. május 26-án (csütörtök) 17 órai kezdettel

megtartandó testületi ülésére

8. napirendi pont

Tárgy:	Egészségterv elfogadása
Előterjesztő:	Göndörné Frajka Gabriella jegyző
Előkészítő:	Rutterschmidt Zoltánné előadó
Szavazás módja:	egyszerű többség

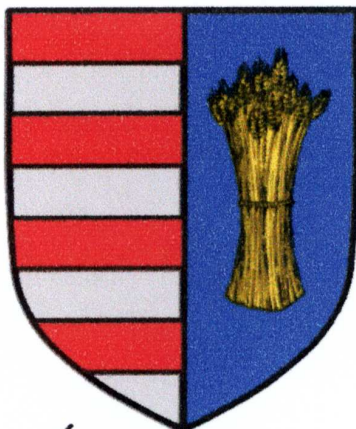
Tisztelt Képviselő Testület!

A Kistérségi ülésen elhangzottak alapján a Dabasi járás településtől adatkérés történt a Járási Egészségterv elkészítéséhez. Az adatgyűjtés és a meghatározott és beazonosított problémák alapján a mi településünkre vonatkozó Egészségterv került kidolgozásra.

Mivel ma Magyarországon alacsonyabb a születéskor várható élettartam, mint az EU más országaiban, így fontos ezen okok globális elemzése megvitatása. Az egészséget fejleszteni mindenhol, minden közösség számára, minden korcsoportban lehet és szükséges is, de annak érdekében, hogy a különböző színtereken zajló fejlesztések egymás hatását erősítsék, érdemes az egészségtervet, mint módszert kidolgozni és alkalmazni, és az eddigiekben meghatározott kidolgozott tervekkel koncepciókkal összhangba hozni.

Kérem a Tisztelt Képviselő testületet az Egészségtervet megvitatni és elfogadni szíveskedjenek.

ÚJHARTYÁN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Újhartyán

TELEPÜLÉSI EGÉSZSÉGTERVE 2016

„Az egészség nem minden, de az egészség nélkül minden semmi.”

(Arthur Schopenhauer)

Jogszabályi háttér

Újhartyán Város Önkormányzata, mint Magyarország Kormánya elkötelezett az ország egészségügyi helyzetének további javítása mellett; egyik legfontosabb célkitűzése, hogy folyamatosan javuljon a magyar lakosság egészségügyi állapota.

Az egészségügyhöz kapcsolódó alábbi jogszabályok jól szabályozzák a lakosság egészségi állapota érdekében, az eljáró szervek körét és feladatait.

A megvalósítás helyi, közösségi és nemzeti szinten való megvalósítása közös cél.

Helyi szinten a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény rendelkezik a lakóhelyi életfeltételek, a helyi közszolgáltatások biztosításának önkormányzati feladatairól, az egészséges életfeltételek biztosításáról és az egészséget befolyásoló tényezők kedvező alakításáról.

A helyi életfeltételek, a helyi közszolgáltatások biztosítása az önkormányzat feladata.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a 1. bek. rendelkezik az alábbiak szerint:

„A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természetes környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, a közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása, közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységeket térségi és települési szinten az 1991. évi XI. törvény alapján az ÁNTSZ-ek látják el.

Nemzeti szinten elsődlegesen az Egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. biztosítja a jogszabályi környezetet.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény az alábbiak szerint fogalmaz:

„Az egészség fejlesztését, megőrzését és helyreállítását az egészségügy eszközrendszere csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természeti és épített környezet védelmével, illetve a társadalmi és gazdasági környezettel együttesen, továbbá az egészséget támogató társadalmi gyakorlattal és politikával kiegészülve képes szolgálni.”

Közösségi szinten az Európai Unió fogalmazza meg az egészségüggyel kapcsolatosan az egyes tagországokkal szemben elvárt rendelkezéseit.

- „Együtt az egészségért: Stratégiai megközelítés az EU számára 2008-2013”;
- „Fehér Könyv a sportról”;
- „A táplálkozással, túlsúllyal és elhízással kapcsolatos egészségügyi kérdésekre vonatkozó európai stratégiáról”.

A különböző szintek egészségtervei megalapozzák, a magasabb szintek egészségterveit. A helyi egészségtervek elkészítése alapja egy kistérség egészségtervének elkészítésére is.

Általános célok, fogalmak

Az egészségterv célja, Újhartyán Város lakosainak, az életfeltételeinek, életminőségének, s ezen keresztül az emberek egészségi állapotának javítása az élet minőségét befolyásoló tényezők változtatásán keresztül. Az egészségterv megvalósítása a településen élők testi, lelki és szociális jólétét kell, hogy szolgálja.

Az egészség fogalma: Az általános megfogalmazás szerint az egészség az ember bármely szempontból vizsgált általános állapota, illetve szervezetének funkcionális- és anyagcsere hatékonysága.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározása szerint az egészség az ember testi, lelki- és szociális jólétét jelenti, és nem csupán a betegség vagy a fogyatékoság hiányát. Az egészség nem csupán cél, hanem egy erőforrás, melyet a mindennapokban használunk.

Az egészség csak akkor fenntartható, ha annak összes alkotórésze megfelelő szinten működik: A Biológiai egészség, a Lelki egészség, a Mentális egészség, az Érzelmi egészség, és a Szociális egészség

Az egészségterv fogalma: Az egészségterv az egészségről szól, de nem az egészségügyi ellátás terve, része. Az egészségterv hozzásegít az uniós források sikeres megpályázásához, a források hatékony felhasználásához és a különböző szintek szereplőinek életminőség javításához.

Az egészségterv öt fontos részből kell, hogy álljon: Állapotleírás, Probléma feltárása, Stratégia, a Cselekvési terv, és a Visszacsatolás

A település bemutatása

Újhartyán a Közép-magyarországi Régió, illetve Pest megye délkeleti részén fekszik, Budapest központjától mintegy 45 km-re az ország közepén.

Újhartyán Város a Homokháti Kistérség egyik legszebb települése. A Város rendezett utcákkal, virágos-fás parkokkal rendelkezik, a település belterületét övező külterületen található a több hektáros erdőterület, védett fáival, különleges védett növényeivel, gazdag állat- és növényvilágával.

Újhartyán Város viszonylag fiatal település. A Város területe évezredek óta lakott. A falu nevével először V. Ince pápa 1276. május 20-án Lateránban kelt bullájában találkozunk.

A település szülöttei közül Hartyáni János 1597-ben Pest vármegye alispáni rangjáig emelkedett. A török hódoltság idején Újhartyán elnéptelenedett.

A XVIII. század közepén megindult a jobbágyok spontán betelepülése. 1764-ben I. gr. Grassalkovich Antal német, magyar és kisebb részben szlovák jobbágyokkal szervezeten is betelepítette a falut.

Újhartyánra földrajzi elhelyezkedésénél fogva leginkább Budapest és Dabas gyakorol vonzerőt. Az M5-ös autópálya megépülésével sokat javultak az ország vérkeringésébe történő bekapcsolódás lehetőségei. Az autópálya közelségében rejlő lehetőségek kihasználása az 1990-es önkormányzati fordulattal megkezdődött, és folytatása a mai napig is települési érdek.

Újhartyán sváb település, de a sváb nyelv használata már kihalt. A sváb nemzetiségi kultúra jelentős értékei az elmúlt évtizedekben elemeikben éltek tovább. Szervezett átörökítésük fontos feladat, melynek elősegítése érdekében, a Képviselő-testület 2012.-ben írta alá a testvér települési megállapodást, Dirk Schaible polgármesterrel. Ettől kezdődően Freiberg am Neckar település hivatalosan is testvértelepülése Újhartyán Város.

A sváb nemzetiségi kultúra és identitás átörökítése a Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában lévő közoktatási Intézmények célkitűzései között jelentős szerepet játszik.

Főbb kockázati tényezők összefoglalása

Általános megfogalmazás szerint az egészség az ember bármely szempontból vizsgált általános állapota. Az egészség az ember testi, lelki- és szociális jólétét jelenti, és nem csupán a betegség vagy a fogyatékoság hiányát.

Az egészség csak akkor fenntartható, ha a következők: a Biológiai egészség a Leleki egészség a Mentális egészség az Érzelmi egészség és a Szociális egészség megfelelő szinten működnek.

A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természetes környezet védelme, a

lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, a közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása, közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

Az Önkormányzat feladata elsősorban tehát az egészséges életfeltételek biztosítása és az egészséget befolyásoló tényezők kedvező alakítására való törekvés.

Az egészségterv önmagában nem képes a helyzetelemzés, állapotfelmérés alapján megfogalmazott valamennyi probléma megoldására. A felvetődött problémákat az önkormányzat különböző fejlesztési terveiben foglaltak szerint, az egyes részterületet érintő, célzott koncepciója keretében lehet és kell is kezelnie. Az egyes elfogadott és a következőkben meghatározott koncepcióknak egymáshoz illeszkedőnek, szerves egészet kell alkotni.

A főbb problémák a lentiekben megfogalmazott és a helyzetértékelés során tett megállapításokban felsoroltak összegzése:

1. A kedvezőtlen demográfia mutatók
2. Az egészségi állapotot jellemző kedvezőtlen tendenciák
3. A környezet
4. Az egészségügyi ellátó rendszer
5. Gazdasági környezet
6. Biztonság közbiztonság
7. Mentálhigiénés helyzet

Kedvezőtlen demográfiai mutatók

A népesség számának alakulását meghatározó folyamatok Újhartyán népességszámát, illetve tényleges szaporodását alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és a halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol.

	2015	2014	2013	2012	2011
Élve születések száma	26	24	28	27	25
Halálozások száma	37	35	32	30	33

A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és kivándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

Népességszám változása 2007-2015 között (fő)

A jelezett háttértényezők változásával, illetve azok becslésével kapcsolatosan problémát jelent, hogy alakulásukról legtöbb esetben nem állnak rendelkezésre adatok (pl. nők életkor szerinti termékenysége, korcsoport szerinti élve születési és halálozási megoszlás, koréves továbbélési valószínűségek), mások hosszú évtizedek folyamán, lassan változnak (pl. átlagos gyermekszám, várható élettartam). Egy részük, pedig olyan tényező, amely nehezen mérhető fel (pl. ingatlanárak, települési előnyök és hátrányok, családi okok). Ezek azok az elemek, amelyek a különböző becslések és trendek esetében csak a főbb demográfiai jellemzőkbe integráltnak, azok változásának követésében jelennek meg.

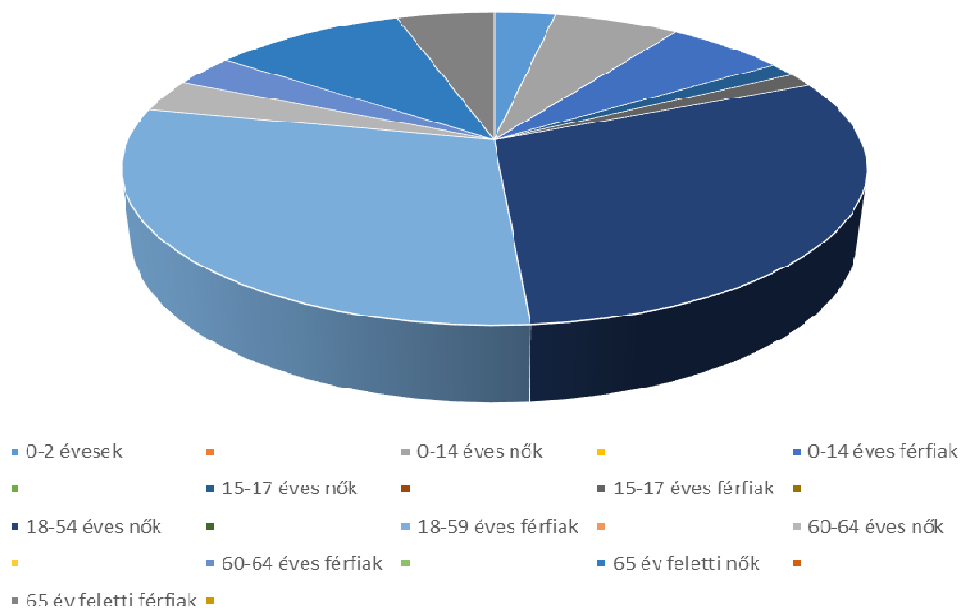
Az 1970. évi népszámlálás 2626 főt regisztrált a településen, majd az 1970-es évek egyaránt pozitív természetes szaporodása és vándorlási egyenlege 1980-ra mintegy 200 fővel növelte meg Újhartyán népességszámát. A növekedést ekkor elsősorban a reprodukció biztosította, amely átlag feletti mértékű növekedésnek felelt meg megyei, illetve agglomerációs összevetésben, ugyanakkor a vándorlási többlet átlag alatti maradt

A népesség megoszlása főbb korcsoportonként 2015-ben Újhartyánban

állandó népesség száma 2015	2764 fő
nő	1455
férfi	1309
0-2 évesek	83
0-14 éves nők	203
0-14 éves férfiak	208
15-17 éves nők	26
15-17 éves férfiak	31
18-54 éves nők	704
18-59 éves férfiak	705
60-64 éves nők	124
60-64 éves férfiak	87
65 év feletti nők	297
65 év feletti férfiak	178

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó lakónépesség kor és nem szerinti bontásban 2015

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Az 1980-as évtized kedvezőtlen változást hozott a település népességszámának alakulásában, mivel az előző évtized végére megállt a természetes növekedés (akárcsak országosan), sőt azt fokozatosan, egy gyorsuló mértékű fogyás váltotta fel az évtized végéig. Ugyanakkor a pozitív vándorlási egyenleg is megfordult, hasonló nagyságrendű fogyást okozva, mint amekkora növekedést a korábbi évtizedben hozott. Ezek hatására a korábbi 200 fős lakosságnövekménye eltűnt, és 1990-re visszaállt az 1970-es népességszám. Néhány kivételtől eltekintve (pl. Dabas, Hernád, Inárcs) hasonló folyamatok zajlottak le a budapesti agglomerációban és Újhartyán környezetében egyaránt.

Az 1990-es évtized kisebb mértékű, mintegy 50 fős népességnövekedést hozott 2000-ig, miközben a 2001-es népszámlálás újabb mintegy 80 főt 'talált meg' a faluban ekkor országosan is jelentősen megnövekedett a népességszám). Előzőek főként az ismét pozitívba forduló vándorlási egyenlegnek köszönhetők, amely még jelentékenyen ellensúlyozta a fokozódó természetes fogyást az 1990-es években. Más, Budapesthez közelebbi településeken a meglóduló szuburbanizáció extrém népességnövekedéssel is járt. Ez akár meg is duplázta a népességszámot (a Budapestről kiköltözők ¾-e Pest megyében telepedik le).

Összességében az Újhartyáni népesedés hűen leképezte az országos és a nagyvárosok környéki vidéki térségek településeinek tendenciáit az elmúlt 35 évben. A népesség növekedésének záloga mára egyedül a bevándorlás növelése maradt, mivel a falu lakosságának előregedése előrehaladt és alacsony szinten stabilizálódott a gyermekvállalási hajlandóság.

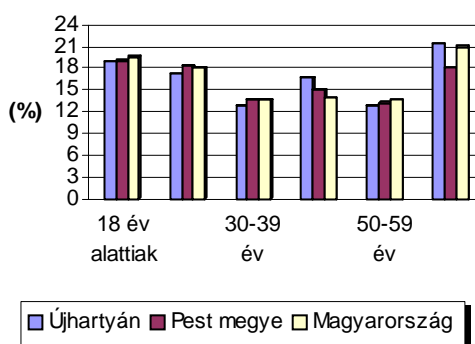
Az elmúlt évek népesedési viszonyait ugyanakkor erősen befolyásolták a térségben lejátszódó szuburbanizációs folyamatok. A tágabb értelmű fővárosi agglomeráció településeinek demográfiai viszonyaira általában az jellemző, hogy fiatalodó népességgel rendelkeznek a beköltözések miatt, és a pozitív vándorlási mérlegeknek köszönhetően jelentős a népességgyarapodásuk, annak ellenére is, hogy Pest megye népességszáma 1990 óta 29 ezer fővel csökkent.

A népesség stagnálása, minimális növekedése Újhartyánban jelenleg főképp két trendnek tulajdonítható. Egyrészt az 1970-es évek előtt és annak környékén beköltözők gyermekei nem régiben léptek gyermekvállalási korba, amely éves szinten akár jelentős mértékben megváltoztatja, összességében enyhén mérsékli a természetes fogyást. Másrészt a vándorlási egyenleg, jelentős mértékben pozitív, amely előremutató településpolitikával jelentősebb mértékben tovább javítható.

Újhartyánban a népesség korcsoportok szerinti megoszlása jelentősen eltér az országos és a megyei átlagtól. A magyarországi és a pest megyei értékekhez viszonyítva a Városban hasonló a fiatalok aránya, míg a vidéki átlaghoz képest valamivel magasabb. Nagyobb arányú eltérések tapasztalhatóak a közép- és időskorúakat illetően. Újhartyánban közel több mint 2, illetve 3 százalékponttal magasabb a 40-49 év közöttiek aránya, mint Pest megyében, vagy Magyarországon: feltételezhetően ők azok, akik az 1990-es évek elejének többletvándorlásai révén 25-35 év körüli korukban érkeztek. A megyei, valamint országos továbbvezetett értékekhez képest ugyanakkor 2005-ben alacsonyabb számban voltak jelen az 50-59 év közöttiek, de a 60 év felettiek aránya ismét magasabb volt a helyben szolgáltatott korcsoporti adatok szerint. Ez összefügg a település öslakosainak elöregedésével és 1970-es évek előtti népesedésével, amikor szintén a 20-30 év közöttiek letelepedése volt jellemző, akik ma már a 60 év felettiek körébe tartoznak

A népesség megoszlása főbb korcsoportonként Újhartyánban,

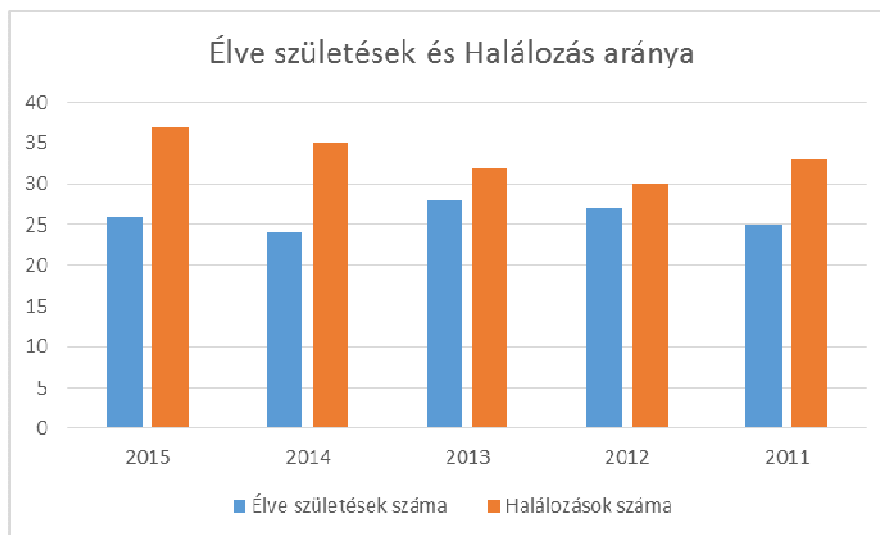
Pest megyében és Magyarországon

A korszerkezet struktúrájának kedvezőtlen elemei miatt a növekvő számú fiatal aktív korúak mellett az időskorúak – ezzel együtt az eltartottak – száma is emelkedni fog a jövőben, amely a település szociálpolitikája számára is növekvő kihívást jelent, amellett, hogy alapvetően kedvezőtlen irányba befolyásolja a természetes népességnövekedés kilátásait. Továbbá nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására a

megélhetési, szórakozási, kulturális és egyéb lehetőségek széles skálájának aktivizálásával, mivel leginkább ők lehetnek érintettek az elvándorlásban.

Az elvándorlást és bevándorlást vizsgálva megállapítható, hogy a településre közel egyenlő mértékben jellemző a bevándorlás és az elvándorlás.

Az önkormányzatnak jelenleg nincs közvetlen eszköze a kedvezőtlen tényezők alakításában.

Az Önkormányzat közvetett eszközök alkalmazásával tehet ezen mutatók javításáért. A kedvezőtlen adatok kis mértékben javíthatók, befolyásolhatók munkahelyteremtéssel, a lakosság egészségi- és képzettségi szintjének növelésével, a létbiztonság megteremtésével, lakhatási támogatási rendszer kidolgozásával.

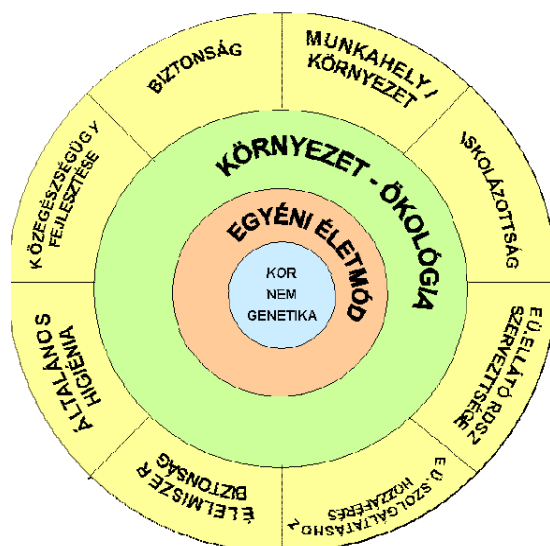
Az Önkormányzat számára javasolt intézkedések a telekosztás, bérlakás-program, mellyel javíthatóak lennének a jelenlegi mutatók.

Az egészségi állapotot jellemző kedvezőtlen tendenciák

Az állapotfelmérés célja az életminőséget, az egészségi állapotot befolyásoló tényezők feltérképezése, a feltárt tényekből problémalista összeállítása a további stratégiai célok, illetve cselekvési programok meghatározása érdekében.

Az egészség fogalmát, az egészségi állapotot befolyásoló, meghatározó tényezőket a szűken vett egészségügy eszközein és gyakran a kompetenciáján is túlmutató, lényegesen szélesebb körben érdemes értelmezni.

Az alábbi 1. ábra szemléletesen mutatja be az egyének egészségi állapotát meghatározó tényezőket, az egyes hatások nagyságrendjét is érzékeltetve.

1. ábra az egészségi állapotot befolyásoló tényezők

Az egészség előfeltételének és forrásának (lakhatás, élelem, jövedelem, oktatás, stabil ökológiai rendszer, fenntartható erőforrások, társadalmi igazságosság, társadalmi egyenlőség) megléte lehetővé teszi az egészség fejlesztését, mellyel nem csak a megbetegedési/halálozási mutatók javulnak, de javul az ország gazdasági teljesítő képessége, versenyképessége is.

Az Egészségügyi Stratégia Kutatóintézet Tanulmánya szerint:

„ A régióban a lakosságra számolt haláleset összesen 1307 eset/100.000 lakos A vezető halálokok – a fő betegségcsoportokat tekintve – sorrendjében a régiók között nincs különbség. Az egész országban a vezető halálokot (BNO főcsoportok szerint) a keringési rendszer betegségei adják. (Meg kell jegyeznünk, hogy valószínűleg a keringési és légzési elégtelenséget gyakran tüntetik fel közvetlen halálokként olyan esetekben is, amikor a halálhoz vezető betegség nem szív-érrendszeri.)

A régióban a lakosságra vetített halálesetek száma a keringési rendszer betegségei miatt 640,3 eset/100.000 lakos

Ugyanez daganatok miatt 361 eset/100.000 lakos. Ez az országban a legnagyobb érték

Az emésztőrendszer betegségeire vonatkozóan 99 eset/100.000 lakos

Itt kell megemlítenünk az alkoholos májkárosodás szerepét, amely az emésztőszervi halál okok között messze a leggyakoribb.

A lakosságra vetített haláleset külső okok (baleset, sérülés) miatt 87 eset/100.000 lakos

A vezető halálozási ok mindkét nem esetében **a keringési rendszer betegségei** között keresendő. A második helyen szerepelnek **a rosszindulatú daganatos megbetegedések** miatti halálozások.

Az öngyilkosság gyakoriságát tekintve jelentős regionális különbségek mutathatók ki, de általában jellemző, hogy a férfiak között az öngyilkosság lényegesen (mintegy négyszer) gyakoribb, mint a nők közt.

A régióban a 100.000 lakosra jutó öngyilkosság 24,2 eset/100.000 lakos A 100.000 megfelelő nemű lakosra jutó férfi öngyilkosság 36,2 eset/100.000 férfi. .Ugyanez nőkre 13,8 eset/100.000 női lakos ,,

Az életmódbeli hatások általánosságban 43 %-ban, míg a genetikai állomány 27%-ban befolyásolják a lakosság egészségi állapotát.

A Közép-magyarországi régióban, így Újhartyánban is az egészségi állapot évtizedek óta kedvezőtlenül alakul, mely elsősorban a helytelen életmódra vezethető vissza. A felnőttek körében a főbb egészségügyi problémák az alábbiak:

- a magas vérnyomás, szív, mozgásszervi, cukorbetegség, csontritkulás, az emésztőrendszeri és tumoros betegségek számának nagymértékű emelkedése.

A főbb halálokok a keringési rendellenességek, daganatos betegségek, az egészségtelen táplálkozási szokások, mozgásszegény életmód. az egészségkárosító szokások, magatartás jelenléte (dohányzás, alkohol, kábítószer) egyre fiatalabb korban való megjelenése, a légzőszervi betegségeként az asthma előfordulási gyakorisága, és az elhízás.

Az önkormányzat közvetett eszközökkel az egészségügyi alapellátások és szolgáltatások hatékony működtetése révén, az egészségfejlesztésben közreműködők tevékenységének koordinálásával, a nevelési-oktatási intézmények prevenciós tevékenységének támogatásával (pl.: mindennapos testnevelés, úszásoktatás, emelt szintű testnevelés, néptánc, nyári sporttáborok, stb.) tud befolyást gyakorolni ezekre a fontos tényezőkre.

Globális szinten egy társadalom egészségét, egészségi állapotát (az előfeltételek megléte után) a genetikai adottságok, a környezeti hatások, az életmód és az egészségügyi ellátó rendszer minősége határozza meg, különböző súllyal az alábbiaknak megfelelően.

Gazdasági helyzet

Újhartyán első legnagyobb beruházása az ipari park létrehozása volt. Az ipari park a város külterületén kapott helyet, a településtől dél-keletre, az M5 autópálya keleti oldalán. Az elérhető 90 ha-os területen belül 24 ha-on két Japán, egy Osztrák, egy Svéd- Magyar, egy Amerikai központú, egy Holland és egy Amerikai. A II. ütem első betelepülője egy ír cég. A betelepült cégek közül kettő a Közép-Kelet európai regionális központját építette fel Újhartyánban.

Gazdasági célú épületek csekély mértékben létesültek az elmúlt 10 évben. További nagy beruházások, telephelyfejlesztések az ipari parkban folyamatosan várhatók. A belterületen kisebb vállalkozások, inkább szolgáltató és kereskedelmi épületek építése várható.

2015-ben a helyben nyilvántartott vállalkozások száma közel 425 db volt, melyből egyéni vállalkozás 165 db, gazdasági társaság 260 db volt. Regisztrált östermelők száma: 105fő, és regisztrált nonprofit szervezetek száma: 17. Ezek száma bár évenként változó, de nagyságrendet tudunk belőle következtetni.

A gazdasági szereplők tevékenysége elsősorban szolgáltató, de találhatunk könnyűipari és szállítmányozási, kommunikációs, építőipari, mezőgazdasági, kereskedelmi és vendéglátó ágazatban tevékenykedőket is.

A szolgáltató szektor a lakosság igényeinek megfelelően működik. Számuk a helyi igények kielégítéséhez elegendő.

Az egyéni vállalkozások többsége önfoglalkoztató, legfeljebb 2-3 alkalmazottal működnek. 2010. évtől folyamatosan bővül, emelkedik az idegenforgalom Újhartyánban.

A vendéglátóhelyek lakossági aránya terén Újhartyán a kistérségében kiemelkedő helyet foglal el. A helyi panziók és éttermek, egyéb vendéglátóhelyek biztosítják a magas vendégforgalmat.

Környezet (épített –és természetes)

A környezeti hatások általánosságban kisebb százalékban befolyásolják a lakosság egészségi állapotát, de mint befolyásoló tényezővel számolni kell. Az egyes környezeti hatások, környezeti ártalmak betegségek kialakulását okozhatják, illetve hozzájárulhatnak a betegségek kialakulásához. Az egészséges környezet ugyanakkor nagymértékben hozzájárul a kedvező egészségi állapot fenntartásához is.

A környezet állapota, a környezeti tényezők egészségre gyakorolt hatása okán fontos a környezeti tényezők feltárása, beazonosítása :

A település levegője valószínűsíthető, hogy az egészséget károsító kategóriába tartozik, és az előírt légszennyezettség-i értékhatárt meghaladhatja. Igaz erre vonatkozó pontos mérés nincs, mert az” Országos Légszennyezettség Mérőhálózatnak a település környezetében nincs légszennyezést mérő monitoring állomása, amely alapján a meglévő alap légszennyezettség megalapozottan becsülhető, avagy mérhető lenne”

A Levegő munkacsoport 2011. március 24-én megjelent írása szerint:

A háziorvosoknak évenként statisztikai jelentést kell készíteni az ellátási körzetben előforduló betegségekről. Ezek a jelentések alkalmasak arra, hogy összehasonlítsuk a község morbiditási és mortalitási, azaz a megbetegedési és halálozási rátát az országos átlaggal és a szomszédos községek hasonló mutatóival. Ez az összehasonlítás azért vált fontossá, mert azt tapasztaljuk, hogy a községben igen magas a rosszindulatú betegségek és légzőszervi, asztmás betegségek száma. A tapasztalati tényeket a statisztikai számok alátámasztották. A rákos megbetegedések száma és a rákos elhalálozás összességében csaknem kétszerese mind az országos, mind a szomszédos községekben mért értékeknek. Különösen az agytumrok száma rendkívül magas. A légzőszervi megbetegedések száma közel azonos a miskolci értékekkel, és jelentősen magasabb a szomszédos községek megbetegedési arányaival. Ezek a mutatók egyértelműen a környezeti hatások kedvezőtlen hatásaival magyarázhatók. A rákkeltő ágensek közül

elsősorban a légszennyezés jön szóba. A lehetséges források közül a közlekedés által keltett káros anyag emisszió okolható elsősorban. Bár Újhartyán területén ipari park működik, de az ezekben végzett tevékenységek egyike sem jár olyan mértékű szennyezéssel, ami felelőssé tehető lenne. Az itt működő üzemek mindegyike korszerű, környezetkímélő technológiát és megbízható monitoring rendszert alkalmaz. Az elsődleges szennyező a falut körülvevő nagy forgalmú úthálózat és az Újhartyán felett vezető Ferihegy-légifolyosó. Az M5 autópálya forgalma óriási, a nap 24 órájában folyamatos a kamion- és személygépkocsi-forgalom. Ugyancsak folyamatos a 4606-os út forgalma is. Ehhez még hozzájárul az Újhartyán-Inárcs közút ennél kisebb, de így is jelentős és állandó forgalma. Közismert, hogy a járművek, különösen a nehéz gépjárművek haladás közben nem csak kipufogógázt bocsátanak ki, hanem a gumibroncsokról folyamatosan égett gumirészecskék válnak le. Ez a mérgező porszerű anyag a járművek által keltett, oldal felé irányuló nyomáshullám hátán igen nagy távolságra képes elrepülni. Ez a nyomáshullám emellett egy légfüggőnyt képez, ami megakadályozza, hogy a faluból a szennyezett levegő eltávozzon. A fentebb említett három út háromszög alakú „légkamrát” képez. Sőt a légkamra felülről is zárt, hiszen a repülőgép-forgalom pár évvel ezelőtti Újhartyán fölé helyezésével a repülőgépek óriási légszennyezését képezi a tetőt a kamra felett. A régebbi halálózási adatokat tanulmányozva fokozatosan emelkedő ráta tapasztalható. A kedvezőtlen tendencia az M5-ös autópálya megépítésével egy időben indult, majd a 4-es főút (melynek folytatása 4606-os út) megépítésével folytatódott. A légifolyosó áthelyezése óta pedig a rákos halálozás brutális és félelmetes mértéket öltött.”

Az ivóvíz minősége az elmúlt években történt fejlesztéseknek köszönhetően folyamatosan javul. Az Újhartyáni önkormányzat a hosszú távú egészségmegőrzés, a fenntartható fejlődés, valamint a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében 2008-ban megkezdte a pályázat előkészítését, majd 2009-ben - KEOP-1.3.0. számon pályázatot nyújtott be a "vízkezelés korszerűsítése az ivóvízminőség javítása érdekében" címmel, amely az előírt egészségügyi határértékek csökkentését tűzte ki célul. A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatósága a projekt Részletes Megvalósítási Tanulmányát továbbtervezésre alkalmasnak találta, így megnyílt a lehetőség a végleges tervek mihamarabbi elkészítésére és a pályázat végső, második fordulójának a benyújtására. A pályázat végül 171 millió 810 ezer forint támogatást nyert el az Európai Unió, valamint a Kohéziós Alap társfinanszírozásával.

A beruházás összértéke meghaladta a 200 millió forintot. Az uniós támogatáson felüli összeget, mintegy húszmillió forintot, Újhartyán Város Önkormányzata biztosította. A kivitelezés során az elavult alkalmazott vízkezelési rendszer mellett új technológiájú szűrők lettek felhelyezve, egyben korszerűsítették a vezetékrendszert. Megszűntek a végvezetékek és a bennük pangó vizek, amellyel nem csak tisztábbá, hatékonyabbá, hanem gazdaságosabbá is tette a szolgáltatást. A pályázat eredményeként minimálisra csökkent az Újhartyáni ivóvíz káros anyag tartalma, hosszú távon megalapozva az itt élőknek az egészséges élethez és környezethez való jogát, tovább növelve a település lakossági és gazdasági vonzóképességét. A beruházás 2011. tavaszán fejeződött be.

A városban valamennyi lakás el van látva árammal. A közvilágítás kielégítő, a hagyományos izzók helyett a nátriumos és energiatakarékos izzók beszerelése folyamatban van az energia hatékony üzemeltetés érdekében.

A Városunkban majd minden háztartásban megtalálható a gázszolgáltatás. A gázvezeték hálózat úgy került kiépítésre, hogy a gázcsonk minden házhoz kiépítésre került, és a gázcsonkra bármikor rácsatlakozhat a lakos.

A településen lakoknak az informatikai és kommunikációs eszközök elérhetősége biztosított. A település lakosságának több mint felének a háztartásában a vezetékes telefon szolgáltatás üzemel. A kábel tv szolgáltatást az internet és a mobil telefon szolgáltatást több szolgáltató is biztosítja a 2016. évtől. Az infokommunikációs rendszerek hálózatok az országos és települési infrastruktúra részeivé váltak.

A közlekedési eredetű zajforrások közül a közúti közlekedésből, elsősorban a település határában elhelyezkedő M5 gyorsforgalmú autópályán közlekedéséből, illetve a 405. számú összekötő út forgalmából eredő zajkibocsátás terheli Újhartyán környezetét.

A települési szilárd hulladék-kezelés szervezeten, az önkormányzat közszolgáltatási szerződés keretében NHSZ OKÖT Nonprofit Kft látja el. A lakosság részére háztartásonként 1db háztartási hulladékgyűjtő kuka, és 1 db szelektív gyűjtő kuka használata lehetővé teszi a keletkezett hulladék környezetbarát összegyűjtését. A tárolók ürítése heti rendszerességgel történik. A személtelhelyezés, a hulladékszállítás költsége megnövekedett, ami terhet ró egyrészt a lakosságra, másrészt az önkormányzatra is. A kisvárosunk falusias környezete ellenére a komposztálás jelenleg még nem elterjedt, ennek a javítása érdekében a 2016 évben a komposztáló edények kerülnek kiosztásra a hivatal részéről, amely jelenleg is folyamatban van. A szelektív hulladékgyűjtés a tavalyi évtől már megoldott, a lakosság részéről nagy érdeklődést követően a sárga fedelű szelektív gyűjtők minden háztartás részére elérhetővé vált.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a település bel- és külterületének tisztaságára, mert nemcsak a településen belül, de az erdők, a mezőgazdasági külterületi utak mellett is a közfoglalkoztatottakkal a közterület felügyelő irányításával megoldják a gyommentesítést és a közterületek tisztántartását. A külterületek vagyon védelmében 2 fő főállású mezőőrt alkalmaz, akik folyamatosan ellenőrzik ezen területeket.

Az önkormányzat a lakosság figyelmét folyamatosan felhívja az ingatlanok előtti utcarész rendbetételére. Újhartyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátásokról és a gyermekvédelemről szóló 4./2015. (II. 19.) sz. rendeletében szabályozásra került, hogy a települési támogatás megállapításának feltétele, hogy az igénylő az általa életvitelszerűen lakott lakáshoz, vagy házhoz tartozó udvar, és a hozzá tartozó teljes kert területét köteles megművelni, illetve a művelés során az udvar és a kert gaz-, gyom- és szemétkiirtás állapotáról köteles gondoskodni.

Egészségügyi ellátórendszer

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A települési önkormányzat az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében, mint a:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A Város egészségügyi ellátása jó színvonalúnak mondható. Az egészségügyi alapellátást 2 vállalkozó háziorvos (egy felnőtt és egy gyermek szakorvos) és egy fogszakorvos biztosítja. Az egészségházban működik a védőnői szolgálat, amelyet egy főállású védőnő lát el.

A betegek gyógyszerrel való ellátásáról a városban lévő gyógyszertár gondoskodik, amely a helyi igényeket kielégíti. A gyógyszertárban folyamatosan hozzáférhetők a különböző egészségügyi tájékoztató jellegű, a betegséget megelőző, az egészséges életmódot népszerűsítő kiadványok, szórólapok

A településen központi orvosi ügyelet működik, fogorvosi ügyeletet Dabason tartanak, amely 10 km-re van a településtől.

Újhartyán Város Önkormányzata, mint gesztor működteti társulási formában az Orvosi Ügyeleti központot. A képviselő testület és az egész lakosság részére fontos lenne helyben lévő többfunkciós egészségház, és orvosi rendelő kialakítása. Amely által helyi szinten több egészségügyi szolgáltatás való hozzáférést lehetne biztosítani.

A fogyatékos személyek egészségügyi ellátása az egészségügy általános rendelőiben történik.

Településünkön, a Családsegítés 2006 óta működik. A családsegítő szolgálatot a Dabas, Újhartyán, Újlengyel, Kakucs Inárcs települések társulása látja el Dabasi központtal, „Együttsegítő Szolgálat” néven. Célja: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 64. §-ban foglalt családsegítő alapellátási szolgáltatás magas színvonalú megvalósítása. Tevékenységi kör:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzügyi, természetbeli ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, koordinálása,
- családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságteherrel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások szervezése.

Újhartyán Városban a lakosság részére a következő szociális ellátásokat nyújtja a az „Együttsegítő Szolgálat” Dabasi Központ:

- házi szociális gondozás,
- szociális étkeztetés,
- gyermekjóléti szolgálat,
- családsegítő szolgálat,

2011-ben a Képviselő Testület idősek napközi klubját hozta létre, amely a 2016 évben folyamatos létszámbővítéssel működik.

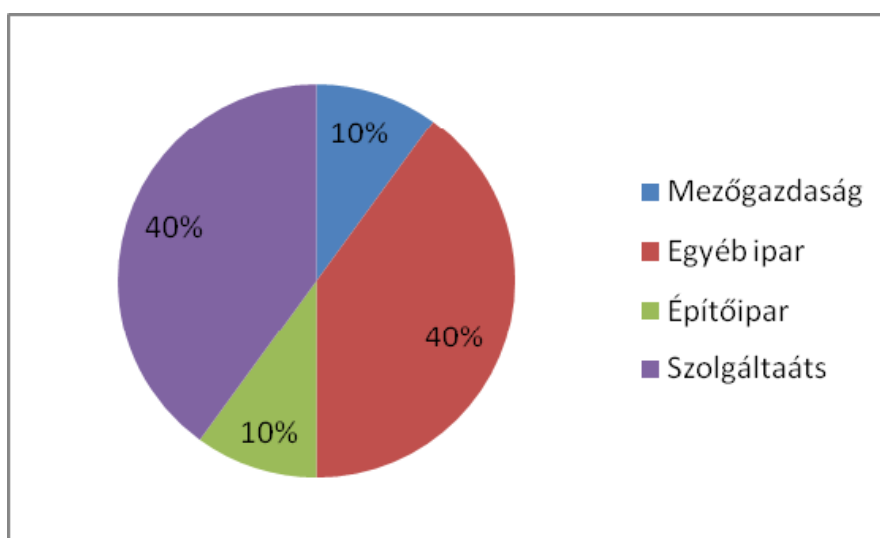
Gazdasági környezet

A fejezet fő célja, hogy felvázolja az egyének életmódját, egészségi állapotát közvetve befolyásoló tényezők helyzetét a városban. E körbe tartozik a foglalkoztatottság és jövedelmi helyzet, amelyek egészségre és mentális állapotra gyakorolt hatása igazolt.

Ezen összefüggések okán szükséges áttekinteni a település lakóinak gazdasági helyzetét tükröző foglalkoztatási, munkaerő-piaci és jövedelmi helyzetét.

A település gazdaságában a GDP-hez való hozzájárulásban az iparnak, a mezőgazdaságnak és a szolgáltatási szektornak – ebben elsődlegesen az ipari parkhoz is kapcsolódó kereskedelemnek és könnyűipari tevékenységnek – van jelentősebb szerepe.

Újhartyánban az egyes ágazatok GDP-hozzájárulása

A település az Alföld észak-nyugati sarkában található. A település homokos talajú, ami nem igazán kedvez a mezőgazdasági termelésnek. A termőföldek termőképessége igen alacsony. Mégis Újhartyán legnagyobb részén mezőgazdasági termelés folyik. Újhartyán Ipari

Parkjában a betelepülő üzemeknek helyet biztosít. Újhartyánban mind a kis- és közepes mezőgazdasági vállalkozók vannak jelen: őstermelők, egyéni gazdaságok, kisvállalkozók. A mezőgazdasági területek nagyon elaprózódtak, összefüggő nagy mezőgazdasági terület kialakulása nem jellemző. A szántóföldeken jellemző a következő haszonnövények termesztése: őszi búza, kukorica, paradicsom, káposzta, napraforgó, paprika, burgonya. A legjellemzőbb az intenzív, fóliasátrakban történő növénytermesztés. Ezek nemcsak a külterületen, a belterület nagyobb lakótelkein is megtalálhatóak.

A zöldségtermesztésen kívül csekély mértékű szőlő- és gyümölcstermesztés is folyik.

A korábbi TSZ major telephelyein ipari tevékenység folyik.

Hasonlóan kihasználatlan az egykori 5 telepből álló baromfiistálló-komplexumból 4 telep, melyek ma üresen állnak. Az ötödik baromfitelepen ma egy holland tulajdonú, évi ötvenezres kapacitású nagyüzemi sertéshizlalda üzemel.

Az ipari park megnyitásával a helyi viszonylatokhoz képest nagy mennyiségű külföldi tőke áramlott a városba. A parkban működő vállalkozások a legjelentősebb munkáltatók és cégek a városban. Ezek összesen jelenleg 605 főt foglalkoztatnak üzemeikben. A cégek fő profiljai az élelmiszer-, építő-, műanyag-, autóipar és egészségügy. Újhartyán gazdaságában az erdészeti ágazat is jelen van, a környezetéhez képest ugyanis magasabb, mintegy 30% a külterület erdős része. Különösen jók a fa- és vadgazdálkodás feltételei.

Foglalkoztatás

Az egyének életmódját, egészségi állapotát az iskolázottság, a gazdasági aktivitás (foglalkoztatottság, munkanélküliség), és a jövedelmi helyzet befolyásolja legnagyobb mértékben.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A mélyszegénység egy összetett jelenség, okai többek között a társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli eltérésekben mutatkoznak meg. A szegénység kialakulása a rendszerváltás követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére vezethető vissza. A mélyszegénység hatása az érintettek lakhatási, táplálkozási, egészségügyi állapotában jelentkezik elsősorban.

Településünkön 2011.évi népszámlálás során, három fő vallotta magát roma származásúnak, ellenben német nemzetiségűnek 1078 fő. A településünkön a roma lakosság aránya csekély és ennek okán a mélyszegénységben élők aránya is elenyésző.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy

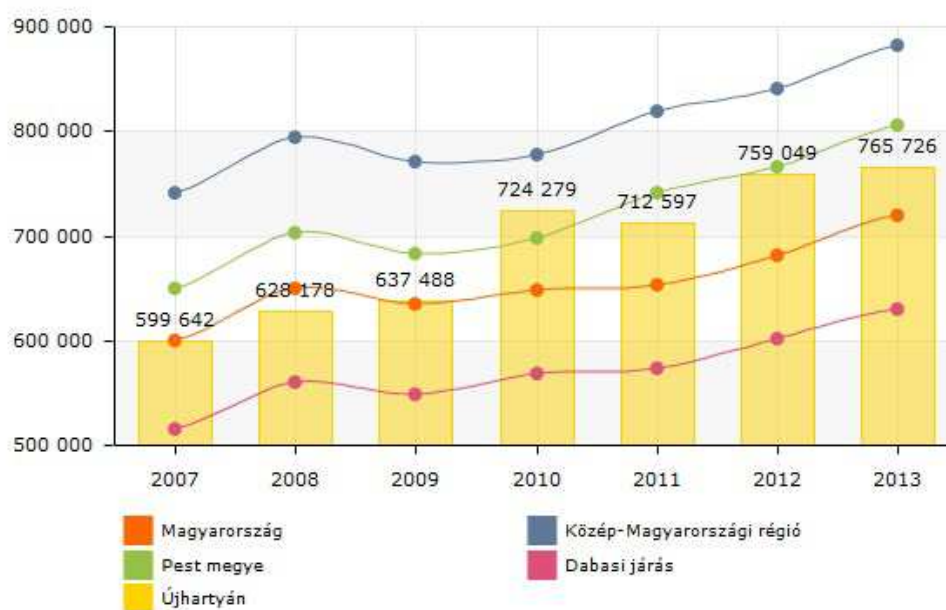
elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltság-i problémák. A településünkön a lakosság 4-5% közötti a munkanélküliek aránya, amely az országos átlaghoz, és a Dabasi kistérségben is jónak mondható. A NAV adatai szerint az aktív lakosságból az adófizetők száma 1192 fő, melynek a 2014-es évi összjövedelme: 1.809.147.828Ft volt. Becslések szerint, és a szociális igazgatásban részesülő kérelmezők bevallott jövedelme szerint a településünkön a létminimum alatt élő családok száma, nem éri el a lakosság összlétszámának a 2% -át.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelem adóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

(Forrás: TEIR)

Az Újhartyánban élők életmódjára jelentős hatást gyakorol, hogy milyen az iskolai végzettségük, és ebből fakadóan a gazdasági életben milyen pozíciót tudnak betölteni a munkaerő-piacon.

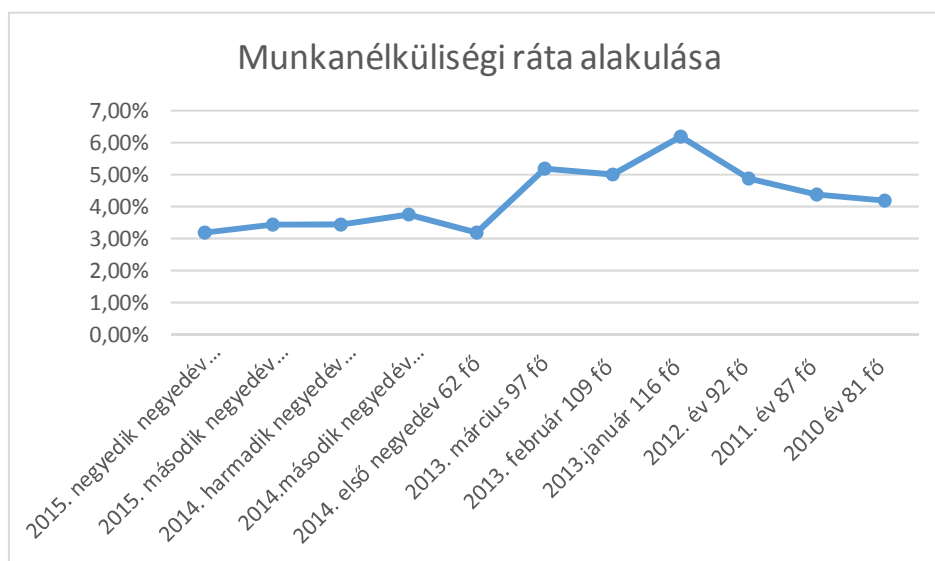
A településen élőknek a közoktatás minőségét javító megfogalmazott célként a Német Nemzetiségi Önkormányzat az általános iskola fenntartását 2014 évben átvette. Az általános iskola nagy hangsúlyt fektet a német nyelv oktatására, és az oktatás magas színvonalára, amely a tanulók továbbtanulási esélyeit nagyban segíti.

Az Önkormányzat az iskolai oktatás még magasabb színvonalúvá emelése megvalósítására egy igen nagy beruházás megvalósítását célozta meg. A jelenlegi általános iskolai oktatást kiegészíti a Gimnáziumi oktatással, több objektumból álló iskola komplexum („Iskolaváros”) kialakításával.

A KSH és a TEIR adatai alapján. 2015. negyedik negyedében a munkanélküliek létszáma 62 fő a munkanélküliségi ráta 2015. október- decemberig 3,19%-a.

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

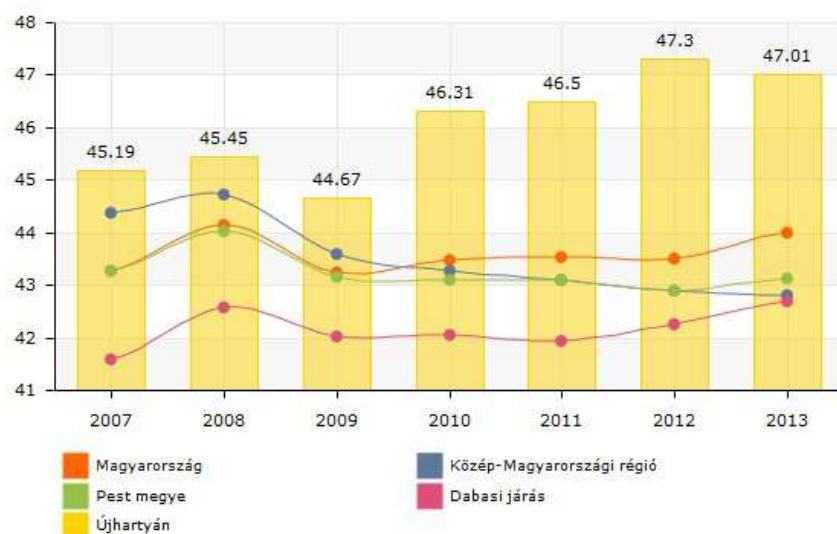
- 2010 decemberében a regisztrált állás keresők száma 81 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 4,2 %-a.
- 2011 decemberében a regisztrált állás keresők száma 87 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 4,4 %-a.
- 2012 decemberében a regisztrált állás keresők száma 92 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 4,9 %-a.
- 2013.januárban a regisztrált állás keresők száma 116 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 6,19 %-a.
- 2013.februárban a regisztrált állás keresők száma 109 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 5,82 %-a.
- 2013. márciusban a regisztrált állás keresők száma 97 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 5,18 %-a.
- 2014. első negyedében regisztrált állás keresők száma 62 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 3,19 %-a.
- 2014. második negyedében regisztrált állás keresők száma 73 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 3,75 %-a.
- 2014. harmadik negyedében regisztrált állás keresők száma 67 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 3,44 %-a.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A jövedelmek eloszlása nagymértékben függhet az életkori megoszlástól is. A munkaerő piacon az aktív korosztályok rendre magasabb jövedelemhez jutnak, mint az inaktívak. A jövedelmekülönbségek egyik kézenfekvő magyarázata az iskolai végzettségben mutatkozó eltérés lehet. Az alacsony iskolai végzettséggel a jövedelem összege is arányosan negatív irányban változhat.

Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)
Személyi jövedelemadó fizetésre kötelezett adófizetők száma, száz lakosra vetítve.

(Forrás: TEIR)

Településünkön az Ipari Park fejlesztése meghatározó szerepet tölt be a foglalkoztatás szempontjából. 2002. évben készült tanulmány az ipari park fejlesztése és foglalkoztatás elősegítésére, melyről szóló szakértői vélemény alapján Újhartyán település fejlődési potenciáljának, adottságainak meghatározására alapozva, a település fejlesztésének nem szokványos, hanem Magyarországon újszerű, az új Nemzeti Fejlesztési Terv célkitűzésével összhangban álló és a nemzetközi sikeres gyakorlatnak megfelelő stratégiáját fogalmazza meg. Ezen célkitűzések megteremtése érdekében tett erőfeszítések jutalmaként, településünk 2013-ban a Befektetőbarát település díját nyerte meg, ezen belül, a legjobb stratégia díjjal is jutalmazták Újhartyánt.

A munkahely teremtés és bővítés megvalósítandó céljaként az önkormányzat a meglévő pályázati lehetőségeket kihasználva az Ipari park folyamatos bővítését és fejlesztését, infrastrukturális fejlesztését is szem előtt tartja.

Biztonság, közbiztonság

A nyugodt, biztonságos környezet kedvező hatással van a lakosság egészségi állapotra, míg a bizonytalan, stresszes helyzetek kedvezőtlenül befolyásolják azt. Újhartyán lakosságának biztonságérzetét elsősorban a személy és vagyon elleni, valamint a közrend elleni vétségek, bűncselekmények határozzák meg.

A családon belüli erőszak, valamint a testi sértések számának esetleges növekedése jórészt a családi konfliktusokkal, italozó életmóddal, a munkanélküliséggel hozható összefüggésbe.

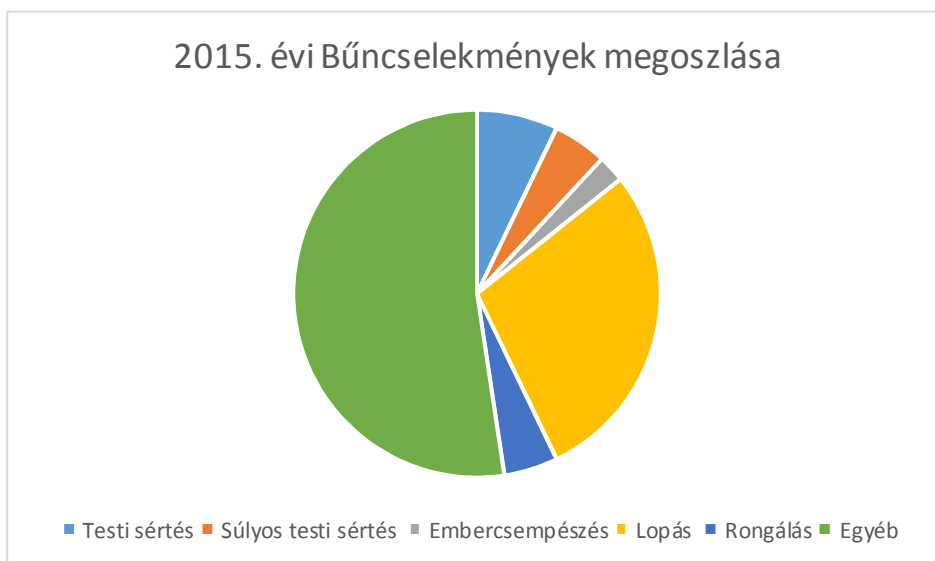
A településünkön a közterületek, nyilvános helyek közösségi életterek, biztonságosnak mondhatók.

Újhartyánban a Dabasi Rendőrkapitánysághoz tartozó Újhartyáni Körzeti Megbízott Irodát lát el az Újhartyán, Monori utca 2/a szám alatt. A KMB iroda mellett üzemel az Újhartyáni Őrző-Védő feladatokat ellátó közterület őrk irodája, ahol a településen működő térfigyelő rendszer központja került kiépítésre. A közbiztonságot a felszerelt Tér Informatikai rendszer nagymértékben befolyásolja azóta a bűnesetek száma nagymértékben csökkent.

A Közterület őrk fő feladata a bűncselekmények megelőzése, közrend védelme és a vagyonvédelem javítása településünkön.

Újhartyánban Önkéntes Tűzoltó Egyesület is működik, amely szükség esetén a Dabasi Tűzoltóság munkájába besegít.

A Dabasi Rendőrkapitányság beszámolója alapján Újhartyánban a 2015 évben követett bűncselekmények alakulását a következők ábra mutatja.

Kifosztás, zsarolás, kábítószerrel visszaélés, önbíráskodás, orgazdaság, valamint kiskorú veszélyeztetése, jármű önkéntes elvétele emberölés bűncselekmény a 2015. évben nem volt. Összegezve elmondható, hogy az elmúlt években a köznyugalmat súlyosan megzavaró, illetve a lakosságot hosszútávon irritáló bűncselekmény sorozat nem történt a településen. Összességében megállapítható, hogy javult a lakosság közbiztonság érzete.

Mentálhigiénés helyzet

Az emberek megoldatlan lelki problémái, a munkahelyi és családi konfliktusok, a munkanélküliségből, a társadalmi és szociális problémákból fakadó lelki gondok, a gyermek és fiatalok magatartásproblémái és beilleszkedési zavarai, az öngyilkosságok, és öngyilkossági kísérletek magas száma indokolja, hogy társadalmilag is foglalkozzunk a lakosság mentális állapotával.

A mai gazdasági viszonyok, a lakosok számára nem könnyítik meg a megélhetési helyzetét. Az emberek nagy része a megélhetésükért dolgoznak hónapról hónapra. Az alacsony jövedelemmel rosszabb esetben a reménytelenség uralkodik el rajtuk. Az emberek biztonság érzete meginog, a munkahely elvesztése, vagy annak hiánya, újabb feszültséget adó tényező. Az emberek megélhetésért folytatott állandó harca, a biztonság érzetének a hiánya a stressz kialakulásához vezet.

A lakosság mentális megbetegedéseivel, illetve ezek gyógyításával kapcsolatban jelenleg nem rendelkezünk statisztikai adatokkal.

A magyar lakosság leggyakoribb mentálhigiénés problémái:

A Felnőtt lakosság: magányosság, családi konfliktus, beilleszkedési probléma, önértékelési válság, gyászreakció; szenvedélybetegség

A Fiatal lakosság jellemző problémái: párkapcsolati konfliktus, iskolai kudarc, családi konfliktus, önértékelési válság

A mentális egészség nem azonos csupán a mentális betegségek, tünetek hiányával.

A WHO, a mentális egészséget úgy definiálja, mint a jóllét állapotát, amelyben az egyén meg tudja valósítani képességeit, meg tud birkózni a normális élet stresszhelyzeteivel, termékenyen képes dolgozni és hozzá tud járulni a közösségének életéhez.

A mentális egészség „a mentális funkciók jó működésének állapota, amely a jól működő tevékenységeket, az emberekkel való megfelelő kapcsolatok kialakítását, az élethelyzetekben bekövetkezett változásokhoz való alkalmazkodást és a nehézségekkel való megküzdés képességét, és a képességeink megfelelő használatának eredményeit eredményezi.

A mentális betegségek megelőzése, visszaszorítása az egyik célcsoportja a lakosság egészségének megtartásához.

A mentális egészség megőrzési program fő céljai:

- A lelki betegségek megelőzése.
- A depressziós, szorongásos zavarban szenvedők kezelésbe való bevonásának növelése.
- Az alapellátás lelki egészségvédelmi szolgáltatásainak erősítése, és a szolgáltatást igénybevevők számának növelése.
- A pszichés zavarok korai felismerése és szakszerű kezelése.
- Az öngyilkosságok korai felismerése, és az öngyilkosságok számának csökkentése.

Fontos a lakosság tájékoztatása, a SOS Telefonos Lelki segély Szolgálat működéséről, és a rászorulóknak a segélyszolgálat elérhetőségéről és működéséről való tájékoztatás nyújtása.

Egészségterv

Újhartyán Város Önkormányzata az egészségterv elkészítését fontos dolognak tartja. Egyrészt az egészségterv elkészítésének elsődleges célja, hogy az önkormányzat egy átfogó képet kapjon a település lakosságának egészségügyi állapotáról, és az egészséghez való hozzáállásáról másrészt pedig, mint másodlagos cél, hogy az önkormányzat szervezett programokkal a lakosság egészségügyi állapotán javíthasson, és tudatosan változtathasson.

Az egészségfelmérést, mint az állapotfelmérés eszközt, a becslésen alapuló módszerrel történő megállapítás alapján Újhartyán Város Önkormányzata elvégzi.

Mivel az egészségi állapotot meghatározó tényezők nagy része az egészségügy kompetenciáján kívül esik, más ágazatok hatáskörébe tartozik, ennek megfelelően a környezetvédelem, közlekedés, oktatás, szociális és ifjúságvédelem, munkaügy, turizmus, sport tevékenységek, ágazatközi együttműködésével határozhatók meg a stratégiai célok, a fejlesztési szükségletek. Az egészségi állapot kedvező irányú befolyásolása nehéz és rendkívül összetett feladat, amely az e területeken érintett valamennyi közreműködő átgondolt, összehangolt cselekvésével valósítható csak meg és hosszú távon mutatja meg eredményességét.

Az egészségterv átfogó célja Újhartyán lakosságának, életfeltételeinek, életminőségének, s ezáltal az itt élő emberek egészségi állapotának javítása. Az élet minőségét befolyásoló tényezők lassú stratégiák általi változtatásán keresztül. A települési egészségterv tehát egy komplex programtervezet, ennek a megvalósítása a településen élők közös akaratát és céljait kell összegeznie.

Stratégia

Az egészségtervhez kapcsolódó stratégia 3 fő pilléren nyugszik, amelyek a következők:

1. SWOT analízis (cél, hogy kirajzolódjanak a stratégiai irányok, mint az erősségek és lehetőségek, valamint az operatív, gyors beavatkozást igénylő területek, mint a gyengeségek és veszélyek);

2. Célmeghatározás (átfogó-, rövidtávú-, középtávú- és hosszú távú célok meghatározása);
3. Beavatkozási területek meghatározása (egészségtudatosság, egészséges táplálkozás, aktív mozgás, stressz-kezelés, mentális egészségvédelem, szenvedélybetegségek megelőzése és csökkentése).

SWOT analízis

A SWOT analízis célja, hogy egy meghatározott problémakör, jelen esetben az egészségfejlesztés egyes területein, és bizonyos tények mentén feltárja az adott állapotot, rendszert, eszközeinek erősségeit, gyengeségeit a lehetőségeket és a veszélyeket.

1. Az erősségeket meghatározó belső tényezők, amik jól működnek és szükség esetén befolyásolni lehet, hogy még jobban működjenek. Azon sajátosságaink, melyek alkalmas kitörési pontot jelenthetnek szervezetünk számára a jelen helyzetből egy jobb minőségű jövő felé.
2. A gyengeségek mindig belső tényezők, olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet befolyásolni, hogy jobb legyen. Minden szervezetnek vannak gyengeségei is, melyek kiküszöbölése hozzájárul ahhoz, hogy a jövő lehetőségeit ki tudjuk használni.
3. A lehetőségek külső tényezők a saját szervezetünk belső tényezőin túl. Olyan külső tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
4. A veszélyek külső tényezők a saját szervezetünk belső tényezőin túl. Olyan külső korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkentik a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.

SWOT Analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Erős identitásból, hagyományőrzésből fakadó közösségi élet - Szoros együttműködések köz- és civil szféra, esetenként a vállalkozói és közszféra között - erős civil szervezetek jelenléte - Közmunka programok több évtizeden történő pályáztatása, foglalkoztatása - egészségügyi és humán szolgáltatások, - több éves kistérségi együttműködési tapasztalatok - folyamatos pályázati lehetőségek kihasználása, fejlesztések megvalósítása - sport-szakosztályok megalakítása amely az egészséges életmódra nevelést szolgálja - egészséges életmódra nevelés az utánpótlás sport- szakágakban 	<ul style="list-style-type: none"> - Csökkenő születés szám, magas öregedési index - Idősödő lakosság - a fogyatékkal élők, gondozásra szorulóknak ellátása nem teljes körű - A fogyatékkal élők számára erősen korlátozott a munkahelyekhez való hozzáférés - a szociális szolgáltatások hétvégi ellátástalansága - helyi felnőttképzési lehetőségek hiányoznak - a lakosság egészségi állapota rossz - egészségtudatosság gyenge - Gyermek napközbeni ellátása főként a szünidőkben, hétvégeken hiányos
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Egészségügyi tájékoztató tevékenység és szűrőprogramok indítása - felvilágosító előadások, táplálkozási tanácsadások - A meglévő közösségi és civil kezdeményezésekre, valamint kulturális intézményekre, közösségi terekre alapozott informális tanulási alkalmak teremtése - több ágazatra kiterjedő sport működtetése - Családi szolgáltatások továbbfejlesztése - Együttműködésen, szolidaritáson alapuló programok kezdeményezése a helyi társadalomban - Családi napközis iskola működtetése, bővítésének lehetősége 	<ul style="list-style-type: none"> - A hátrányos helyzetű rétegek (főként mélyszegénységben élők, munkanélküliek) leszakadásával - A minőségi munkahelyek hiánya - A közmunkában lévő embereknek csapdahelyzet alakul ki, nem történik meg a továbblépés, állandósul ez a foglalkoztatási forma - A szociális ellátásban dolgozók alacsony bérezése miatt egyre nehezebb lesz a munkaerő megtartása, az üres álláshelyek betöltése - tervezett programok finanszírozása

Az egészségfejlesztési célok meghatározásánál fontos hogy az önkormányzatnak átgondolnia, hogy települési szinten mik azok az eszközök lehetőségek, mindazok a tényezők, amelyek, az egészségesebb környezet, a lakosság egészségesebb életmódjának, az élhetőbb életér megvalósítását célozzák.

A város önkormányzata a különböző stratégiai programok kidolgozásával és megvalósításával, és a különböző programok megszervezésével, a részvétel biztosításával a programokban, valamint ezek megvalósítását célzó pályázatokban aktív szerepet vállal.

Az egészségi állapotot meghatározó főbb tényezők, amelyek a helyzetelemzés során a különböző területeken feltárt hiányosságokra figyelembe vételével kerültek meghatározásra a fő célkitűzésnél.

A célkitűzések meghatározása előtt fontos számba venni az egészségi állapotot befolyásoló tényezőket annak érdekében, hogy az önkormányzat hatáskörén kívül eső tényezők is valamely szinten meghatározhatók legyenek.

Az egészséget befolyásoló tényezők: kor, nem, genetika, egyéni életmód, iskolázottság, biztonság, környezet, munkahelyi környezet, általános higiénia,

Ezenkívül fontos még számításba venni:

- Az egészségügyi szolgáltató rendszer fejlettségét
- Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségét, valamint
- A közegészségügy fejlettségét

A felsorolt tényezők az önkormányzatnak van, amelyre van közvetlen ráhatása, de más esetekben csak közvetett ráhatása lehet, illetve vannak olyan tényezők, amelyek csak magasabb szintű társadalmi szinten kezelhetők.

Fontos megjegyezni, hogy az emberek egészségügyi állapotát legnagyobb mértékben javítja a megfelelő életfeltételek, egészséges lakás, biztonságos munka, tiszta környezet, oktatási és kulturális lehetőségek, megfelelő egészségügyi és közegészségügyi szolgáltatások biztosítása, és a lakosok részére elérhetővé tétele.

Tehát fontos a célok meghatározásánál az előzetes elemzés adataiból kiindulva és szem előtt tartva, hogy olyan programcélok legyenek meghatározva, amelyek az önkormányzat kompetenciájába, hatáskörébe tartoznak és reálisan megvalósíthatók is legyenek és a lakosság egészségesebb életmódjának megvalósítását célozzák elsősorban. Az egészséges életmódon kívül esetleg még a környezetvédelemre gyakorolt közvetlen pozitív hatást is elérhetünk, mint például a településeket összekötő kerékpárút kialakításával, amely révén nem csak a lakosság egészségesebb életmódra sarkalása, de a környezetvédelemre gyakorolt pozitív hatását is értjük.

Átfogó célok

- Az életminőségünk, egészségi állapotunk, ezáltal életkilátásaink javítása, egyéni, családi, közösségi szinten, és ezáltal a társadalmi versenyképesség javítása, optimalizálása.
- Az esélyteremtés területén fenntartható hálózat létrehozása és működtetése
- A humán közszolgáltatások szakmai színvonalának és költséghatékonyságának

Rövid távú célok

a településen élők testi-lelki egészségvédelmének támogatása érdekében különböző

- sport és egyéb tevékenységek mozgásprogramok szervezése,
- tájékoztatók, előadások megtartása,
- rendszeres szűrési programok,
- egyéni és csoportos tanácsadások fejlesztésével

Közép- és hosszú távú célok

Növekedjen a lakosság várható élettartama, az egészségesen leélt életévek száma.

- Az egyének és közösségek képességének fejlesztése oktatás, nevelés, ismeretközvetítés segítségével, hogy az egészségük megőrzéséhez szükséges döntéseket meghozhassák, akarjanak egészségesnek lenni;
- A szűrővizsgálatok, a korai diagnózis lehetőségének biztosítása, szükségességének népszerűsítése;

Javuljon a lakosságának életkörülményei, életminősége.

- A környezeti feltételek fejlesztése (gazdasági-, szociális-, természeti- és épített környezet);
- Munkahelyteremtés
- Közmunkaprogram fejlesztése, további bővítése (településkép szépítése, sportlétesítmények fejlesztése
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása (táplálkozás, sport)
- hátrányos helyzetű helyi rétegek, veszélyeztetett csoportok életszínvonalának javítása

- A támogató szolgáltatások, rehabilitációs lehetőségek biztosítása révén a munkaképesség, az önálló életvitel mielőbbi visszanyerése;

Az egészség megtartásához és fejlesztéséhez szükséges infrastrukturális lehetőségek, legyenek mindenki számára elérhetők

- A sportolási és különböző szabadidős tevékenységek körének bővítése
- meglévő sportlétesítmények további fejlesztése, bővítése
- A meglévő lehetőségek népszerűsítése, a szélesebb körű hozzáférés támogatása

Az egészségügyi alapellátásban a megelőzés szerepe

- A betegség megelőzése, korai felismerése érdekében a tájékoztatási lehetőségek bővítése a szűrővizsgálatok szükségességéről, elérhetőségéről
- Az egészséges táplálkozás, aktív pihenés, mozgás népszerűsítése

Az oktatásban az egészségtudatos magatartásra nevelés, legyen hatékonyabb az óvodai és iskolai egészségfejlesztő tevékenység

- Az egészségfejlesztésben hivatásszerűen résztvevők (orvosok, pedagógusok, védőnők) képzése, továbbképzése, speciális módszertani ismeretek nyújtása
- Fordítsanak nagyobb figyelmet az egészséges életmód népszerűsítésére, szervezzenek azt elősegítő programokat
- Az oktatási intézmények rendelkezzenek kidolgozott, kipróbált, hatékony programokkal az egészségkárosító magatartások visszaszorítása érdekében
- pályázatok a szükséges anyagi források megteremtéséhez

Az egészségfejlesztés érdekében a helyi kommunikációs csatornák jobb kihasználtsága

- Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó információk (szűrővizsgálatok, szolgáltatások, információk) minél szélesebb körű megismertetése, közzététele.
- Az internetes információs csatornák jobb kihasználása a kommunikáció javítása érdekében.

Beavatkozás szükséges az alábbi területeken

- Egészségtudatosság, prevenciós szemlélet megerősítése
- Egészséges táplálkozás
- Aktív mozgás
- Stressz-kezelés, mentális egészségvédelem
- Szenvedélybetegségek megelőzése, csökkentése

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI CSELEKVÉSI TERV

Az egészségfejlesztési terv szükségessége, alap célkitűzései

Az egészségfejlesztés meghatározott célkitűzései és az elérésükhöz szükséges eszközök megfogalmazásán felül, szükséges meghatározni azokat a konkrét tevékenységeket, cselekvési program-javaslatokat, amelyek hozzájárulnak a célok megvalósításához.

Az egészségfejlesztési cselekvési programok szorosan kapcsolódnak az alábbi fő célkitűzések megvalósításához:

- egészségkárosító magatartások visszaszorítása
- szűrőprogramok, betegségmegelőzés
- egészséges életmód kialakítása, népszerűsítése
- a kedvező környezeti feltételek alakítása
- a betegségek megelőzése
- az egészségtudatos magatartás kialakítása

A cselekvési terv kidolgozásánál fontos figyelembe venni a település korlátozott anyagi helyzetét, és erősen támaszkodni a már rendelkezésre álló infrastrukturális eszközökre, és humán erőforrásokra.

Az egészségtudatos magatartás kialakításának lehetséges színterei a család, a lakóhely, a munkahely, az oktatási-nevelési intézmények, a helyi közösségek, érintettjei pedig a teljes közösség.

A cselekvési terv fő csoportjai:

1. Az egészséges életmód kialakítását, népszerűsítését célzó programok
2. Az egészségkárosító magatartások visszaszorítása
3. Szűrőprogramok, „népbetegségek” megelőzését, szinten tartását célzó programok

Újhartyán Város Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés minden számára biztosított. A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a felnövekvő generáció helyben tartása, településünkön való fejlődése megvalósuljon. Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt.

Lényegesnek tartottuk, hogy olyan programokat fogalmazzunk meg, amelyek az emberek közérzetét javítják, és a pozitív benyomásokat, a pozitív gondolkodást erősítsék, a lakosság körében annak a tudatnak a javítását segítik, hogy erőt tudunk gyűjteni a későbbi feladatokra és Újhartyán városát egy szép, virágzó kisvárossá tegyük, aminek a lakossága is minden szempontból elégedett legyen.

Újhartyán Cselekvési Terve

Természetesen az önkormányzat minden problémát, mint a foglalkoztatási gondokat nem tudjuk megoldani - nem is ez az egészségterv feladata -, de a programokon keresztül részben javítani szeretnénk a lakosság hozzáállását, erősíteni kívánjuk a testi-lelki egészséget és a szép élhető környezettel is lehetővé kívánjuk tenni, hogy az emberek a mindnapjaikat élhetőbben, boldogan éljék meg.

Megfogalmazott cél	Programok	Célcsoportok	Felelősök
Daganatos betegségek megelőzése	<ul style="list-style-type: none"> - előadások - méhnyakrák szűrés - egészségügyi szűrések 	- Újhartyán teljes lakossága	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, asszisztensek, fogorvos, védőnő) - szociális gondozó - település rendezvényeinek szervezői
Szív-érrendszeri betegségek megelőzése	<ul style="list-style-type: none"> - előadások, foglalkozások - vérnyomásmérés, magas vérnyomás szűrése - laborvizsgálatok - állapotfelmérés és rizikófaktorok vizsgálata 	<ul style="list-style-type: none"> - Újhartyán teljes lakossága - elsődlegesen az 50-60 év feletti korosztály 	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, asszisztense, védőnő) - szociális gondozó - település rendezvényeinek szervezői
Mozgásszervi betegségek megelőzése, kezelése	<ul style="list-style-type: none"> - előadások - gyógytorna - lúdtalp szűrése - akadálymentesítés megvalósítása 	- Újhartyán teljes lakossága	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - szociális gondozó - gyógytornász - település rendezvényeinek szervezői
Mentális problémák kezelése	- kiscsoportos, beszélgetős foglalkozások	<ul style="list-style-type: none"> - szorongásos, depressziós panaszokkal - életvezetési problémákkal - egyéni, párkapcsolati, családi krízissel küzdő Újhartyáni lakosok 	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - szociális gondozó - pszichiáter, pszichológus - település rendezvényeinek szervezői
Egészséges táplálkozás	<ul style="list-style-type: none"> - előadás - dietetikusi tanácsadás - egészségnap szervezése - egészséges táplálkozás népszerűsítése 	- Újhartyán teljes lakossága	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - dietetikus - település rendezvényeinek szervezői
Dohányzás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - előadások - leszokást segítő segédeszközök népszerűsítése - csoportfoglalkozások 	- Újhartyán teljes lakossága	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - szociális gondozó - pedagógusok - település rendezvényeinek szervezői
Alkoholfogyasztás csökkentése, megelőzése	- előadások	<ul style="list-style-type: none"> - Újhartyán teljes lakossága - fiatalok, - alkoholbetegek, szenvedélybetegek - szenvedélybetegségből kigyógyult személyek 	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - szociális gondozó - pedagógusok
Drog prevenció	<ul style="list-style-type: none"> - előadások - tanácsadás 	- Újhartyán lakosságának fiatal korosztálya	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok (házi orvos, védőnő) - szociális gondozó - pedagógusok - település rendezvényeinek szervezői
Rendszeres testmozgás	<ul style="list-style-type: none"> - sportversenyek - rendszeres sporttevékenységek - aktív testmozgás elterjesztése 	- Újhartyán teljes lakossága	<ul style="list-style-type: none"> - egészségügyben dolgozó helyi lakosok - testnevelő tanár, edző - gyógytornász - sport szakemberek - település rendezvényeinek szervezői

Elfogadás módja és dátuma

Újhartyán Város Önkormányzat képviselő-testülete Újhartyán Egészségtervét (melynek része az Cselekvési terv) a **megvitatta és /2016 (V.26) számú határozatával** elfogadta.

Újhartyán, 2016. május 26.

Göndörné Frajka Gabriella
Jegyző

Schulcz József
Polgármester

